

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Petra Průchy a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: J. Š., zastoupený Mgr. Václavem Bartkem, advokátem, se sídlem Královopolská 874/84, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. září 2015, č. j. MPSV-UM/15623/15/9S-JMK, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 28. dubna 2017, č. j. 33 A 12/2016 - 33,

takto:

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Václavu Bartkovi, advokátu, se sídlem Královopolská 874/84, Brno, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši **1 573 Kč**, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce podal dne 21. května 2015 žádost o poskytnutí dávky mimořádné okamžité pomoci ve výši 550 Kč na úhradu poplatků za vývoz komunálního odpadu a za stočné. Úřad práce ČR – krajská pobočka v Brně (dále jen „úřad práce“) žalobce dne 27. května 2015 vyrozuměl o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí o jeho žádosti ve lhůtě 5 pracovních dnů od doručení vyrozumění. Dne 15. června 2015 požádal žalobce s ohledem na svůj zdravotní stav úřad práce o prodloužení lhůty k vyjádření. Úřad práce této žádosti usnesením ze dne 17. června 2015, č. j. 10370/2015/KUR nevyhověl. Žalobce napadl usnesení úřadu práce blanketním odvoláním, které nedoplnil ani ve lhůtě stanovené mu k tomu žalovaným. Žalovaný následně odvolání zamítl a rozhodnutí úřadu práce potvrdil.

[2] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem odmítl jako nepřipustnou. Napadené rozhodnutí, respektive rozhodnutí úřadu práce, vyhodnotil krajský soud jako rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení správního řízení, ve smyslu § 70 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s. ř. s.), proti němuž není samostatná žaloba přípustná [§ 68 písm. e) s. ř. s.].

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[3] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost, jíž se domáhal jeho zrušení i zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítal, že vydání napadeného správního rozhodnutí předcházelo porušení jeho práva na spravedlivý proces, neboť nebyl pro zdravotní indispozici schopen se svých práv domáhat. Krajský soud na toto rozhodnutí nesprávně aplikoval kompetenční výluk. Neznalost podkladů rozhodnutí ze strany stěžovatele má bezesporu vliv na konečné rozhodnutí ve věci, neboť mu brání se k těmto podkladům vyjádřit či je doplnit. Krajský soud odhlédl od specifika správního řízení, které spočívalo v objektivní nemožnosti stěžovatele se ve stanovené lhůtě k podkladům rozhodnutí vyjádřit. Žalovaný navíc porušil procesní práva stěžovatele v odvolacím řízení, neboť mu neprodloužil lhůtu k doplnění blanketního odvolání. Stěžovatel na závěr upozornil na řízení vedené u krajského soudu pod sp. zn. 22 A 11/2015, v němž krajský soud skutkově prakticky totožnou věc nejen věcně posoudil, ale stěžovateli vyhověl a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[6] Na úvod je třeba zdůraznit, že usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby lze napadnout pouze z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy z důvodu tvrzené nezákonnosti odmítnutí žaloby (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21.

pokračování

dubna 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, č. 625/2005 Sb. NSS). Ten může zahrnovat jak nesprávné právní posouzení, tak nepřezkoumatelnost či jinou vadu řízení, mohla-li mít za následek nezákonné odmítnutí žaloby (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. února 2016, č. j. 6 As 2/2015 - 128). Z okruhu námitek vznesených stěžovatelem tak přichází v úvahu pouze posouzení otázky, zda je rozhodnutí o nevyhovění žádosti o prodloužení lhůty k seznámení se s podklady rozhodnutí (respektive rozhodnutí odvolacího orgánu takové rozhodnutí potvrzující) samostatně přezkoumatelné ve správním soudnictví, či zda se jedná o rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení a které může být přezkoumáno společně s rozhodnutím ve věci samé.

[7] Nejvyšší správní soud se stejnou námitkou stěžovatele zabýval již v rozsudku ze dne 27. dubna 2017, č. j. 9 Ads 73/2017 - 26, v němž dospěl k závěru, že „zamítnutí žádosti o prodloužení lhůty k seznámení se s podklady rozhodnutí je úkon, jímž se upravuje vedení řízení před správním orgánem. Příímé dopady takového úkonu se projevují pouze v oblasti průběhu řízení (vymezení časového prostoru pro seznámení se s podklady rozhodnutí), z tohoto hlediska je podřazení zamítnutí žádosti o prodloužení lhůty k seznámení se s podklady rozhodnutí pod § 70 písm. c) s. ř. s. zcela namístě. [...] Žalobou ve správním soudnictví je možné napadnout rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o samotné žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc za splnění dalších podmínek vyplývajících ze soudního řádu správního. Je tak zajištěna soudní ochrana proti konečnému výsledku posouzení samotné žádosti o tuto dávku pomoci v hmotné nouzi, které proběhlo před orgány veřejné správy, čímž je naplněn požadavek soudního přezkumu rozhodnutí týkajícího se základního práva (zde základního práva dle čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, dle něhož má každý, kdo je v hmotné nouzi, právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek; podrobnější úpravu tohoto práva přenechal ústavodárce v čl. 30 odst. 3 Listiny základních práv a svobod zákonu). V rámci žaloby směřující proti rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc je možno namítat nezákonnost správního rozhodnutí též z důvodu porušení procesních práv v řízení před správním orgánem. V takové žalobě je proto obecně možno uplatnit i námitky vztahující se k nedostatečné možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí.“

[8] Nejvyšší správní soud se v rozsudku č. j. 9 Ads 73/2017 - 26 vypořádal i s odkazem stěžovatele na rozsudek ze dne 12. ledna 2017, č. j. 22 A 11/2015 - 70, v němž krajský soud správní rozhodnutí stejné povahy jako v projednávané věci věcně přezkoumal. Dospěl k závěru, že „rozhodnutí, které jeden z krajských soudů vydal ve správním soudnictví, není pro jiné krajské soudy ani pro samotný krajský soud, který rozhodnutí vydal, závazné v tom smyslu, že by se soudy nemohly od právních názorů zde vyjádřených jakkoli odchýlit. [...] V případě, že se účastník řízení dovolává právního názoru, který některý z krajských soudů dříve zaujal v právně i skutkově shodné věci s věcí daného účastníka, má soud, před nímž se vede řízení, na zvážení, zda je účastníkem odkazované soudní rozhodnutí vybudované na přesvědčivé argumentaci a přiléhavé aplikaci právní normy. Tento soud se buď může s právním názorem v odkazovaném rozhodnutí ztotožnit, nebo může zaujmout jiný – odlišný – právní názor. Pokud se soud rozhodne zaujmout jiný právní názor, je jeho povinností své rozhodnutí dostatečně podrobně a precizně odůvodnit tak, aby účastníkům bylo jasné, proč soud nepostupoval ve shodě s odkazovaným soudním rozhodnutím.“

[9] K tomu lze doplnit, že shodné rozhodování soudů ve skutkově podobných případech (a tedy jeho předvídatelnost) je bezesporu jedním z atributů materiálního

právního státu a součástí principu právní jistoty (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. srpna 2008, č. j. 2 Afs 47/2004 - 73, č. 398/2004 Sb. NSS, náleží Ústavního soudu ze dne 25. listopadu 1999, sp. zn. III. ÚS 470/97). Nelze však trvat na tom, aby se krajské soudy slepě držely jednou zaujatého právního názoru. Takto kategoricky formulovaný požadavek by totiž byl v rozporu se zásadou soudcovské nezávislosti a z praktického hlediska by vylučoval jakýkoli judikatorní vývoj. V projednávané věci, stejně jako ve věcech posuzovaných devátým senátem Nejvyššího správního soudu ve výše citovaném rozsudku a krajským soudem v rozsudku č. j. 22 A 11/2015 - 70, se navíc jedná o relativně novou právní otázku, neboť povaha nevyhovění žádosti o prodloužení lhůty k seznámení s podklady rozhodnutí nebyla v judikatuře správních soudů dosud posuzována. Nebylo tak možné vyloučit, že jednotlivé soudy, ba i jednotlivé senáty stejného soudu zaujmou k této otázce rozličná stanoviska, jak se nakonec také stalo. Samosoudci rozhodujícím o žalobě stěžovatele tak nelze vyčítat, že – s vědomím, že jeho rozhodnutí může být předmětem přezkumu ze strany kasačního soudu – postupoval podle svého právního názoru, který velice přesvědčivě odůvodnil a s nímž se Nejvyšší správní soud (již podruhé) plně ztotožňuje.

[10] Krajský soud tedy postupoval správně, když žalobu stěžovatele odmítl jako nepřipustnou. Stěžovateli tímto postupem není upřeno právo na přístup k soudní ochraně, neboť porušení svých práv ve správním řízení bude moci namítat v rámci případné žaloby proti rozhodnutí žalovaného ve věci samé.

IV. Závěr a náklady řízení

[11] Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal kasační stížnost důvodnou, pročez ji ve smyslu poslední věty § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[12] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

[13] Žalobci byl usnesením krajského soudu ze dne 24. listopadu 2015, č. j. 33 A 54/2015 - 12 (tedy ještě před vyloučením této věci k samostatnému projednání usnesením ze dne 22. ledna 2016, č. j. 33 A 54/2015 - 31) ustanoven zástupcem Mgr. Václav Bartek, advokát. Odměnu za zastupování v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s. věta první za středníkem). Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepsu a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů], za něž mu náleží odměna ve výši 1 000 Kč [§ 7 bod 3 aplikovaný na základě § 9 odst. 2 advokátního tarifu] a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem tedy 1 300 Kč. Ustanovený zástupce žalobce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, přiznaná odměna mu proto bude navýšena o sazbu této daně ve výši 21 % na výslednou částku 1 573

pokračování

Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2017

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu